

Grönlannin öljyvarat ja lisenssipolitiikka

Grönlannin öljylisenssipolitiikan hoidosta vastaa The Bureau of Minerals and Petroleum (BMP), päätösvalta asiassa on jaettu Tanskan ja Grönlannin kesken. Lopulliset päätökset lisensseistä tekevät Tanskan hallitus ja Grönlannin itsehallinto yhdessä. On kuitenkin todennäköistä, että päätösvalta siirtyy kokonaan Grönlannille vuoden 2009 kuluessa.

Verotuksen suhteen Grönlannin itsehallinnon osuus (59.2%) on suhteellisen alhainen verrattuna muihin öljyntuottajamaihin. Lisensseihin liittyy kuitenkin useita muita sekä vuosittaisia että kertaluonteisia maksuja.

Tällä hetkellä ajankohtainen asia on Baffin Bayn alueen avaaminen öljynetsinnälle. Alustavat lisenssihakemukset on jätettävä 1.5.2009 mennessä. Baffin Bay sijaitsee Grönlannin länsipuolella lähellä jo avattua Disko Westin aluetta, minkä johdosta kiinnostus lisenssejä kohtaan on ollut suurta.

Seuraava perustuu Jørgen Torben Holmiltä (Head of Department/Department of Petroleum, BMP) saatuihin tietoihin.

Grönlannin mineraali- ja öljyvarojen säätely sekä lisenssien myöntäminen

Grönlannin mineraali- ja öljyvaroja säätelee Minerals Resources Act -laki ja hallinnollisena elimenä toimii Nuukissa sijaitseva The Bureau of Minerals and Petroleum (BMP). BMP on sekä Grönlannin itsehallinnon että Tanskan hallituksen hallinnollinen elin ja sille kuuluvat kaikki alan kysymykset ns. yhden oven periaatteen mukaisesti. Mineraali- ja öljykysymyksissä Tanskalla ja Grönlannilla on tällä hetkellä yhteinen päätösvalta. On kuitenkin todennäköistä, että Grönlanti siirtää päätösvallan luonnonvaroista kokonaan itselleen vuoden 2009 kuluessa uuden itsehallintolain tultua hyväksytyksi.

BMP valmistelee öljyn ja kaasun lisenssipolitiikan sekä käsittelee lisenssihakemukset, jotka ohjataan edelleen Joint Committeeelle (jäseninä viisi grönlantilaista ja viisi tanskalaista kansanedustajaa sekä kuningattaren nimittämä puheenjohtaja). Joint Committeeen tehtävä on valvoa öljy- ja kaasutoimintoja ja antaa suosituksensa lisenssien jaosta Grönlannin itsehallinnolle ja Tanskan hallitukselle, jotka tekevät lopulliset päätökset yhteistyössä.

Etsintälisenssin haltijalla on oikeus hyödyntämislisenssiin tiettyjen etsintäsitoumusten täyttyessä. Hiilivetylisenssit muodostuvat sekä etsintä- että hyödyntämislisenssistä. Grönlannin ja Tanskan omistamat julkiset yhtiöt voi saada lisenssin (Nunaoil A/S). Lisenssien jaossa suositetaan grönlantilaista ja tanskalaista työvoimaa sekä grönlantilaisia yrityksiä. Verotuksen osalta Grönlannin itsehallinnon osuus (59.2%) pysyy suhteellisen alhaisena verrattuna muihin öljyntuottajamaihin (Tanska 72.5%, Norja 83.3%). Ensimmäisessä etsintälisenssissä tulee myös määritellä veroehdot.

Kanumasin alueet (länsi, luode ja koillinen) ja lisenssipolitiikka

Kiinnostus Kanumasin alueita kohtaan on kasvanut suuresti Disko Westin (Lounais-Grönlanti) alueen avaamisen jälkeen, ja lisenssiaikomuksista Kanumasissa on kysely paljon. Luoteisen merialue olisi 125.000 km² laajennus Disko Westin alueeseen, koillinen puolestaan 150.000 km² alue lähellä Norjan tuotteliaita öljylähteitä. Tämän hetken ajankohtainen aihe on luoteisen merialueen (Baffin Bay) lisenssipolitiikka. Baffin Baylla sekä öljylähdekontrolli että merialueen korrelaatio rannikon öljyesiintymiin on Disko Westia pienempi, öljylähdekontrolli itseasiassa käytännössä olematon.

Vuonna 1989 alkanut Kanumasprojekti tarkoitti etsintälisenssin antamista eri öljy-yhtiöiden yhtymälle. Lisenssi ei kuitenkaan sisältänyt sitovaa etuoikeutta alueeseen ja se sisälsi huomattavat tutkimusvelvoitteet. Yhtymälle myönnettiin silti suosituimmuusasema Kanumasin alueelle. Tämä suosituimmuusasema aktivoituu, jos Kanumasin alueiden öljylisensseistä tulee tarjouskilpa. Tällä hetkellä uutta Kanumassopimusta neuvotellaan, ja Baffin Bayn lisenssikierros on avoin kaikille. Uusi strateginen suunnitelma on tarkoitus esitellä Joint Committeeelle joko 10.12.2008 tai maaliskuussa 2009.

Baffin Bayn 2010 lisenssikierroksen aikataulu ja ehdot yms.

- 1.5.2009 mennessä ehdokasasettelu ja ei-velvoittavien esivalintahakemusten jättö
- 15.6.2009 esivalittujen toimijoiden hyväksyminen
- 1.5.2010 mennessä jätettävä hakemus etsintä- ja hyödyntämislisensseistä (max. 3 + Nunaoil A/S)
- lisenssiä hakevan yrityksen tai yritysryhmittymän tulee olla/sisältää hyväksytty toimija

Esivalintakierroksen tarkoituksena on varmistaa, että

- yrityksellä on edellytykset toimia vastaavissa oloissa muodostuneiden kansainvälisten käytäntöjen mukaan
- yrityksen HSE-organisaatio (Health, Security and Environment) on kansainvälisten standardien mukainen
- koko lisenssiryhmällä on taloudelliset valmiudet öljyn etsintään ja hyödyntämiseen

Esivalintakierros koskee koko Baffin Bayn aluetta osa-alueita erittelemättä, eikä se velvoita myöhempään lisenssin hakuun.

Ehtoja

- lisenssit myönnetään yleensä 10 vuodeksi (sisältäen 30 vuoden option alueille, joilla aiotaan etsiä öljyä).
- lisenssi voidaan uusida kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
- 10 vuoden lisenssi voidaan jakaa alajaksoihin, joiden työsuunnitelma on hyväksyttävä ennen lisenssin myöntämistä
- joka alajakson lopulla 30% koko alueen alkupinta-alasta on luovutettava
- lisenssinhaltija voi aina alajakson lopussa joko luopua lisenssistä tai hyväksyä seuraavan alajakson työsuunnitelman
- Nunaoil A/S hallitsee 12,5% kaikista lisensseistä (lisäksi carried interest etsintävaiheessa)

Valintakriteerit

- hakijan tekninen kyky (aiempi kokemus hiilivedyn etsimisen ja hyödyntämisen alalta sekä kokemus toimisesta vastaavissa oloissa)
- hakijan taloudellinen kyky
- hakijan suunniteltu toimimistapa (HSE-organisaatio sekä hakijan kyky ja halu tutkia alue läpikotaisesti ehdotetun työsuunnitelman ja lisädokumenttien perusteella)

Jos kahdella tai useammalla hakijalla on samat edellytykset, päätös tehdään sen perusteella, miten halukas ja kyvykäs hakija on tukemaan Grönlannin ja Tanskan viranomaisten strategisen ympäristöarvioinnin kehitystä.

Maksut

- hakemuksen jättäminen maksaa 25.000 DKK, hakemuksessa tulee olla maksukuitti mukana eikä maksua palauteta
- saataessa lisenssi on maksettava 100.000 DKK
- lisenssinhaltijan tulee korvata BMP:n hallintokulut lisenssiin liittyen
- lisenssin pidennys hyödynnysmielessä maksaa 200.000 DKK
- hyödyntämislisenssin vuosimaksu on 1.000.000 DKK
- vuosittainen korvaus grönlantilaisten virkamiesten koulutuksesta on 250.000 DKK.

Ennen Kanumasin alueiden avaamista öljynetsinnälle ja hyödyntämiselle suoritetaan strateginen ympäristövaikutusten arviointi, joka on pohjana lisenssien myöntämiselle. Arviointia tullaan päivittämään 2010 asti, ja sen suorittavat BMP, the National Environmental Research Institute (NERI) ja Greenland Institute of Natural Resources (GINR). 2008 lopulla esitetään ehdotus lisenssikierroksen käytännöstä poliittisesti hyväksyttäväksi.

Arktisen meren jääolot

Syyskuussa 2007 arktisen meren jään pinta-ala oli pienin satelliittivalvonnan 34-vuotisessa historias-sa. Vuosikymmennessä häviää nykyään noin 72.000 km² jäätä, joten arktinen meri saattaa olla sula jo 2030. Kanumasin luoteisen alueen jääolot vastaavat hyvin Disko Westin oloja, ja jään keskimääräinen paksuus on 80-100 cm. Alueen jää on lähes täysin ensimmäisen vuoden jäätä.

Lisätietoja <http://www.bmp.gl>

Suomen suurlähetystö, Kööpenhamina